

GÜLLÜSARAÇ VE KASIM PAŞA CAMİİ

Edirne yaşamış olduğu istila ve savaşlar yoluyla birçok göç yaşamıştır. Dolayısıyla yaşanan bu olaylar sonunda birçok aile yaşadığı kentleri terk etmek zorunda kalmıştır.

Bu göçlerden biri de 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşından hemen sonra gerçekleşmiştir. Türkiye'ye yerleşen yüzbinlerce göçmenden biri olan Abdullah oğlu Müderris Sait Hoca, Edirne'ye göç etmesinin ardından oğlu Kazım ve eşi Kamile Hanımla birlikte diğer aile fertleriyle yaşamış oldukları Bulgaristan'ın Karlıova şehrinden kaçak olarak Edirne'ye göç etmişlerdir.

Yaşamış oldukları coğrafya da elde ettikleri tüm taşınmaz mal ve eşyalarını bırakarak Edirne'ye gelen bu ailenin tek bir arzusu vardır. Özgürce yaşamak...

Sait Hoca, Edirne'de Eski Cami'nin medreselerinde hizmet ederken oğlu Kazım Bey'de Tunca nehrinin sol kenarında geniş bahçeli bir ev satın alarak yaşamını ailesi ile birlikte burada sürdürmeye başlamıştır.

Kazım Bey'in (Gökpınar) Tunca Nehri'nin sol kenarında satın aldığı evin hemen yanında Evliya Kasım Paşa Camii yer almaktadır.

Sultan II. Murad ve Fatih'in vezirlerinden olan Kasım Paşa tarafından H:883-M:1478-1479 tarihinde yaptırılan cami, Tunca nehri kenarında cazip bir peyzaj içerisinde yontma taşlarla inşa edilmiştir. Tek kubbe ve minarenden oluşan caminin önünde ahşaptan bir son cemaat yeri de bulunmaktadır. Caminin yakınında, cemaatin abdest almasını sağlamak için nehre on dört basamaklı bir taş merdiven de yapılmıştır. Cami'nin tamamlandığı yıl vefat eden Kasım Paşa da buraya gömülmüştür.

Caminin haziresinde Kasım Paşa'nın mezarıyla birlikte Kırkpınar Yağlı Güreşleri Başpehlivanı Adalı Halil'in de mezarı bulunmaktadır. Dolayısıyla Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin yapıldığı günlerde yurt içi ve dışından gelen zi-

yaretçiler tarafından mekan sıkça ziyaret edilmiştir. Böylesi bir tarihi mekanın yanında ev sahibi olan Kazım Bey'in 1908 yılında üçüncü çocuğu olur, adını Süleyman koyar. Ve Osmanlı topraklarında bir çocuğunun sevincini kırk gün

vefatıyla bu evden taşınma kararı alır ve annesinin Bostanpazarındaki evine yerleşirler. Aile Tunca nehri kenarındaki bu evi de çay bahçesine çevirme kararı alır.

Tarih ve doğal güzelliğiyle etkileyici olan bu mekan, kısa zamanda kentin özel mekanları arasında yer almayı başarmıştır. "Güllüsarac" adını taşıyan bu mekan, gündüz rengarenk kelekelerin uçuştugu geceleri de yanan mumların arasında dolaşan kaplumbağlar ve gramofondan yükselen şarkılar eşliğinde nehrin akışını sağlayan su sesiyle birleşerek konukların ruhunu okşamakta, güzel vakit yaşatmaktadır.

Aslında çay bahçesine ismini veren güller de alanın her bir köşesinde değişik renkleriyle müşterilere kokularıyla huzur ve rahatlık verirken, bahçenin ortasında yer alan balıklı fıskiye havuzda ayrı bir seyir zevki vermektedir.

Artık Güllüsarac çay bahçesi kent halkının yoğun ilgisiyle kentin vazgeçilmez sosyal alanlarından biri olmuştur. Çay bahçesine gelenler böylesi güzel bir mekanda

Güllüsarac haftalarca su ve çamur altında kalmıştır. Kazım Bey yok olan her bir şeyi tekrar ayağa kaldırmak için çok çaba harcamıştır. Bahçeyi tekrar açsa da Tunca nehrinin taşkın suları artık bu hizmetin sürdürülebilirliğini imkansızlaştırmıştır. Zaten bu su baskınlarından dolayı da Tunca nehri kenarındaki Kasımpaşa Camii yanında harap halde bulunan Adalı Halil'in mezarı da 31 Mayıs 1946 günü Edirne Gençlik Kulübü tarafından yeniden anıt şeklinde yaptırılmıştır.

Kasım Paşa Camii yaşanan bu taşkınlar neticesinde 1950 yılında ibadet ve ziyarete kapatılmıştır. Bu bağlamda 1956 yılında da Adalı Halil'in mezarı Pehlivanlar Mezarlığına taşınmıştır.

Edirnelileri sel baskınlarından korumak, taşkınlıkları önlemek amacıyla 1960-1974 yılları arasında ana seddeler ile birlikte diğer çalışmalar yapılmıştır. Osmanlı İmparatorluğuna başkentlik yapan kentin kültür miraslarından biri olan Kasım Paşa Camii, yapılan bu sedde çalışmalarında nehir kenarında bırakılmıştır. Dolayısıyla Camii ve Güllüsarac mekanı da kaderine terk edilmiştir.

Yıllardır süren Kasım Paşa Cami'ni tekrar kentin yaşamına kazandırma hayalleri ve çabaları bir sonuç getirmemiştir. Ancak Yunus Sezer'in Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı görevinden 10 Ağustos 2023 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Atama Kararnamesiyle 21 Ağustos 2023 tarihinde Edirne Valiliği görevine atanmasıyla birlikte Edirne'nin kültür miraslarına duyarlı bir el uzanmış ve sahiplenilmiştir.

Yıllardır unutulmuş ve kaderine terk edilen Gazi Mihal Hamamı, Kasım Paşa Camii, Edirne Mevlavihanesi vd. kültür miraslarının kültür yaşamına kazandırılması projeleri kentte heyecan yaratmış-

tır. Edirne Sarayı'nın ayağa kaldırılması çalışmalarıyla birlikte Sarıçar Caddesi Sokak Sağlıklaştırma Projesi, Kaleiçi Evlerinin kentin kültür yaşamına kazandırmasının sevinç çığlığı kentin cadde ve sokaklarında yankılanmıştır.

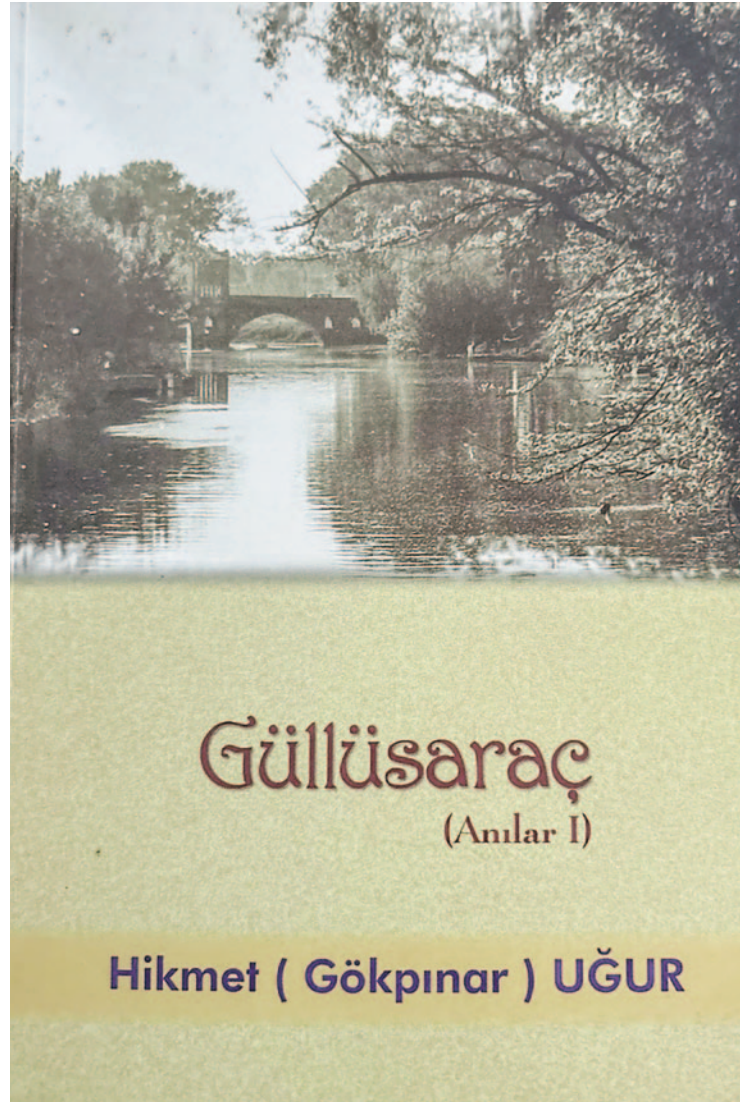
Cami'nin tekrar kentin kültür ve sosyal yaşamına kazandırılması çalışmaları T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Yürütülen projeye caminin restorasyon çalışmalarının yanında cami haziresinin düzenlenmesi ve rhtım alanının eski haline getirilmesi hedeflenmektedir.

Kasım Paşa Cami'nin çevre düzenlemesinde kentin sosyal yaşamında önemli yer tutan Güllüsarac'ın da unutulmaması çevre düzenlemesi alanının "Edirne Gülleri" ve "Edirne Sümbülü" ile donatılarak "Güllüsarac" çay bahçesinin, günümüz adıyla kafeteryasının hayata geçirmek güzel olmaz mı?

Güllüsarac'ı ve yaşanan bir göçün hikayesini Kazım Gökpinar'ın torunu ve Süleyman Gökpinar'ın kızı Hikmet Gökpinar Uğur, 2005 yılında yayımladığı "Güllüsarac" adlı kitabıyla yaşamında biriktirdiği anılarıyla bizlere aktarmıştır. Kitabın her bir satırında eski Edirne'yi canlandıran bu eseri okumanızı öneririm.

2015 yılında vefat eden Hikmet Gökpinar Uğur ile kitaba konu olan aile büyüklerini, kentimizin tarihinde iz bırakanları rahmet ve minnetle anarken, yaşayanlara da şükran duygularıyla uzun ömürler diliyorum.

Ressam Hasan Rıza'nın dediği gibi; "Edirne Memleket Değil, Tarihi Kitabı"

Güllüsarac
(Anılar I)

Hikmet (Gökpinar) UĞUR

kırk gece şenlikler düzenleyerek kutlar.

Kazım Bey ve ailesi Tunca nehrinin serinliği ve doğal manzarasının yanında seyrine doyum olmayan kıpkızıl gün batımının arasında gezinen ateş böceklerinin sesiyle sanki masal dünyasındaymiş gibi yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Ancak Kazım Bey annesinin

kahve, çay, süt, ayran limonata gibi içeceklerini yudumlarken börek, baklava, peynir, sucuk vd. yiyeceklerini de yiyebilme fırsatı bulabilmektedir.

Aslında Kazım Bey Bulgaristan'ın Karlıova şehrinde ikamet ederken london çalıştıran kayınbasının mesleğinden esinlenerek Edirne'de de landonlarla çevreye seferler yaptırarak, ziyaretçileri Güllüsarac'a taşıtmıştır.

O dönemde Tunca nehrinin taşkınlığı çevreye zarar verecek düzeyde olmayışı bu çay bahçesinin kent halkına hizmet vermesini sağlamıştır. Yıllar sonra değişen iklim koşullarıyla birlikte Edirne'nin üç nehri de kentin yaşam alanlarını tehdit etmeye başlamıştır. Nitekim bir ilkbahar akşamında Tunca'nın hayat kaynağı olan suyu aniden kabarmış ve taşarak "Güllüsarac Çay Bahçesi"ne büyük zarar vermiştir.

Ezan Vakitleri					
İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
06:21	07:47	13:32	16:35	19:07	20:27

Yenigün
OFSET
edirneyenigun@hotmail.com
edirneyenigun@gmail.com
GAZETECİLİK VE MATBAACILIK

YEREL SÜRELİ YAYIN

Kuruluş: 5 Mayıs 2005

Kurucusu ve Sahibi:
Hasan Tahsin ERYONAR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Tarik ERYONAR

Haber Editörü

Özgür ORHAN

Tarih: 26 ŞUBAT 2025 Sayı:5929

UETS adresi: 15602-06750-41933

Baskı, Yönetim, Yazışma Adresi:

Yenigün Ofset Gazete ve Matbaa Tesisleri

Çavuşbey Mahallesi Mumcular Sokak (Makedonya Kulesi Karşısı) No. 16/B EDİRNE

Tel: 0 (284) 213 51 82

WHATSAPP İHBAR HATTI: 0 541 225 27 57

İrtibat Bürosu:

Sabuni Mahallesi Bedesten Dış Dükkanlar No: 5 EDİRNE

Tel: 0 (284) 225 27 57 Tel./Fax: 0 (284) 214 33 31

Yıllık Abone Bedeli:3500 TL. - Şehirdışı Abone Bedeli:4000 TL. -

Resmi ilanlar Sütun cm:140 TL. - Zayı İlanı 200 TL.

Fiyatı 4 TL. Fiyatlara KDV dahil değildir.

Renkli basılmasını istediğiniz özel ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir.

GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

www.edirneyenigun.com

NÖBETÇİ

ECZANE

EDİRNE

EZGİ ENGİN ECZANESİ

1. MURAT MAH. ZÜBEYDE HANIM CAD. ARMAĞAN
SİT. B/12 EDİRNE
02842123547

SÖZER ECZANESİ

TALATPAŞA MAH.UZUN KALDIRIM CAD.KIRMIZIGÜL
SOK. NO:3/5
02842138989

KORAY ECZANESİ

SABUNI MAH.YENİ ÇARŞI NO:21
2842126329